

Møte tirsdag den 23. februar kl. 14.10

President: G u n n a r S k a u g

D a g s o r d e n (nr. 16):

1. Innstilling fra næringskomiteen om lov om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) (Innst. O. nr. 38 (1998-99), jf. Ot.prp. nr. 67 (1997-98))
2. Referat

Presidenten: Statsråd Peter Angelsen overbrakte 1 kgl. proposisjon (se under Referat).

S a k n r . 1

Innstilling fra næringskomiteen om lov om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) (Innst. O. nr. 38 (1998-99), jf. Ot.prp. nr. 67 (1997-98))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 15 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 25 minutter, Fremskrittspartiet 10 minutter, Kristelig Folkeparti 10 minutter, Høyre 10 minutter, Senterpartiet 5 minutter, Sosialistisk Venstreparti 5 minutter, Venstre 5 minutter og Tverrpolitisk Folkevalgte 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Med det opplegg som er skissert av presidenten, antar presidenten at Odelstinget kan fullføre dette møtet innen reglementsmessig tid.

Terje Knudsen (Frp) (ordfører for saken): I denne proposisjonen legges det fram forslag om ny lov om retten til å delta i fiske og fangst. Den nye loven erstatter fem tidligere lover.

Det er positivt at lovverket som regulerer adgangen til å drive ervervsmessig fiske, samles i én felles lov. Komiteen ber Fiskeridepartementet vurdere om det også kan være hensiktsmessig å integrere saltvannsfiskekloven, som omhandler utøvelsen av fiske og fangst, i en ny felles fiskerilov.

Komiteen mener at deltakerloven er viktig i forhold til å regulere deltakelsen i fisket. Fremskrittspartiet og Høyre ønsker å få vurdert visse sider ved loven og vil derfor fremme forslag i tråd med dette.

Fremskrittspartiet merker seg at det i departementets lovforslag er foreslått at Kongen gis myndighet til å fastsette en avgift for innføring i merkevareregisteret, og en årlig avgift så lenge fartøyet står i registeret. Fremskrittspartiet er uenig i den delen som gjelder årlig avgift, og finner intet annet grunnlag for en slik avgift enn avgift for avgiften sin del.

I lovframlegget vil man skjerpe aktivitetskravet om ervervsmessig fiske eller fangst på norsk fartøy, slik at søkeren må ha drevet ervervsmessig fiske eller fangst på norsk fartøy i minst tre av de siste fem år, mot tre av de siste ti år i dagens lovgivning. Dette ser Fremskrittspartiet alvorlig på, fordi vi mener det ikke foreligger noen god nok begrunnelse for å skjerpe aktivitetskravet.

Det er ingen tvil om at det er blitt så krevende å kombinere rederivirksomhet og aktivt fiske at de fleste større fiskebåtredere drives av personer som ikke selv er aktive fiskere. Fremskrittspartiet mener derfor at formålet med deltakerloven – at bare aktive fiskere skal eie fiskefartøyer – ikke lenger er oppfylt for større fartøyer, og at Fiskeridepartementets forslag om å endre kravet til ervervstillatelse fra «aktivt» til «ervervsmessig» fiske formaliserer et system der profesjonelle landbaserte redere har både rett og anledning til å eie større fiskefartøyer.

Det blir vanskelig å se noen prinsipiell forskjell på om fiskefartøyer er eid av profesjonelle fiskebåtredere eller av industrien. Dette i tillegg til at det gis ganske mange dispensasjoner, gjør at deltakerloven blir svært uthulet. Fremskrittspartiet tar konsekvensen av dette og foreslår at Stortinget ber Regjeringen om å legge fram en egen sak for Stortinget med sikte på å avvikle deltakerloven.

En annen sak som taler for det samme, er at fiskere/redere fritt kan integrere vertikalt ved å investere i fiskeindustri, mens fiskeindustribedriftene er lovmessig forhindret fra å investere i fiskebåter. Fremskrittspartiet mener at det nå må vurderes om norsk fiskeindustri skal likestilles med aktive redere/korresponderende redere i forhold til retten til å eie fiskefartøy.

Jeg tar hermed opp forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet og Høyre, og forslag nr. 2, fra Fremskrittspartiet. Forslagene står å lese i innstillingen.

Presidenten: Terje Knudsen har tatt opp de forslag han refererte til.

Rita Tveiten (A): Det er grunn til å understreke at det er ein samla komite som uttalar seg om at fiskeressursane tilhøyrrer det norske folk i fellesskap, og at ingen enkeltpersonar eller selskap vederlagsfritt kan få evigvarande eigedomsrett til desse ressursane. Eg ser dette som ei klar melding, som eg er svært glad for. For Arbeidarpartiet står hovudregelen om at fiskeflåten skal vera fiskareigd, fast. Yrkesvernet er med på å tryggja ein spreidd eigarskap.

For å sikra den landbaserte industrien råstoff, og for å sikra den regionale fordelinga av fiskerettane, har det vore naudsynt å innvilga dispensasjon for fiskeindustrien når det gjeld retten til å eiga fiskefartøy. Dette dispensasjonshøvet må halda fram. Det må kunna gjerast unntak frå hovudregelen når det er naudsynt for å medverka til livskraftige fiskerimiljø, oppretthalda den geografiske fordelinga av fiskefartøy og auka høvet til verdiskaping i samspelet mellom flåten og industrien på land.

For å sikra likebehandling er det grunn til å utarbeida eit regelverk knytt til dispensasjonsordningane. I delar av landet er no om lag 75 pst. av ferskfisktrålarane in-

dustrieigde. Det kan difor vera på sin plass å få fram ei evaluering av om – og eventuelt i kva grad – vertikalintegreerte verksemder er meir lønsame og gjev tryggare arbeidsplassar enn verksemder som ikkje har ei slik organisering.

Eg har merka meg at ei avhandling utført ved Universitetet i Tromsø omtalar dette. Det må seiest å vera positivt at me får fram forskingsmateriale på dette området, slik at me har meir kunnskapsbaserte fakta å halda oss til.

Arbeidarpartiet er samd i framlegget om å skjerpa aktivitetskravet for å få ervervsløyve, frå tre av dei siste ti åra til no tre av dei fem siste åra. Det må likevel understreka at det kan oppstå situasjonar der det faktisk ikkje er noko råstoff å fiska på, jamfør litt av det me snakka om i Storetinget tidlegare i dag, om selinvasjonar og liknande. Det kan faktisk oppstå ein slik situasjon, og det må departementet ta omsyn til når ein ser nærare på utforminga av dette regelverket.

Arbeidarpartiet er òg samd i at det vert innført ei avgift for å stå i merkeregisteret. Intensjonen bak framlegget – som òg er ei hovudmålsetjing – er at det skal verta enklare å få fartøy som ikkje er i bruk, ut av næringa. Det må vera viktig å skaffa seg grep som gjer at me får tilpassa omfanget av fartøy til det ressursgrunnlaget som me har.

Komiteen har understreka at departementet i større grad må nytte seg av retten til å inndra konsesjonar som ikkje er i bruk, med sikte på å redusera den totale kapasiteten når me vitterleg har eit regelverk som gjev høve til det. Eg har i løpet av høyringsrundane som me har hatt, fått klar melding, spesielt frå Nordsjø-området, om at det er frustrasjon over at trålkonsesjonar som er såkalla sovande, plutselig dukkar opp når det viser seg å vera eit godt fiske, noko som sjølv sagt reduserer grunnlaget for dei som skal vera med i næringa heile tida og ikkje kan la konsesjonen sova i kortare eller lengre tid.

Eg er glad for at ein samla komite har tatt fatt i situasjonen for gjenlevande ektefelle etter fiskar som er omkomen, slik at ektefellen skal få retten til å driva fartøyet vidare og få høve til å rå over kvoten. Eg må i den samanhengen seia at det er ein klar fordel om kvinna, som det oftast dreiar seg om, har såpass aktiv deltaking i drifta av fiskebåten at ho kan jamstillast med administrative reiarar. Dette vil i seg sjølv vera ei livstrygding for henne.

Eit av dei grepa som Regjeringa må vurdere for å få fleire kvinner aktive i fiskerinæringa, er at dei som har sine på sjøen, får vera delaktige i drifta av reiarlaget. Det vil i seg sjølv vera med på å styrkja kvinnene sin posisjon og gjera det meir naturleg at dei aktivt går inn i næringa.

Anita Apeltun Sæle (KrF): Også i denne saka er det eit breitt fleirtal for Regjeringa sin politikk. Debatten er for det alt vesentlege ført i Stortinget i den fyrste saka i dag, så difor berre ei lita oppsummering:

Lova er grunngeven med at det er behov for å avgrensa ressursuttaket for å få ei langsiktig og berekraftig utnytting av fiskeriressursane. Fiskeria er så effektive i dag at fritt fiske kunne tømme havet – til uboteleg skade for

komande generasjonar – og difor må vi ha deltakarlova, med dei reguleringane som her er føreslått.

Den aukande etterspurnaden etter fisk på verdsbasis aukar også verdien av våre fiskeressursar tilsvarande, og Kristeleg Folkeparti meiner at dette kjem heile samfunnet til gode, fordi fiskeri er ei næring som er spreidd langs heile norskekysten.

Vi er saman med fleirtalet i å føreslå ei avgift for å stå i merkeregisteret. Dette er fordi ei slik lita og differensiert avgift som det her er meint, vil medføra ei nødvendig opprydding i registeret ved at dei som ikkje er fiskarar, neppe vil betala den avgifta.

Lova skjerpar aktivitetskravet, men med den «up to date»-forståinga at «aktive» reiarar på land er likestilte med dei om bord på båten. Lova har gitt rom for forstandige og rimelege dispensasjonsordningar.

Kristeleg Folkeparti meiner ein må vidareføra reglane for å sikra ein fiskareigd flåte, sjølv om ein også her oppnar for dispensasjonar. Viktig er det å fastslå – slik Rita Tveiten også no nettopp gjorde – at gjenlevande ektefelle etter aktiv fiskebåteigar må ha rett til å halda fram drifta av båten. Noko anna ville vera hårreisande.

Ivar Kristiansen (H): Saksordfører har på en utmerket måte lagt fram komiteens innstilling. La det vere helt klart med en gang at Høyre vil ha en lov som regulerer deltakelsen i fisket, men vi vil ha den endret. Konklusjonen fra Høyres side er følgende: Vi ønsker at deltakerloven endres slik at både redere, aktive fiskere og fiskeindustrien kan eie fartøyer over 70 fot. For mindre fartøyer opprettholdes målsettingen om en flåte eid av aktive fiskere.

Regjeringens forslag om en innstramming i aktivitetskravet avvises. Det er slett ikke noe bidrag til å skape et grunnlag for å rekruttere ungdom og gjerne aktive eiere til flåten å gjøre adgangen mer komplisert enn den allerede er i dag.

Det er noe rart i samfunnet når man ønsker å ha et til de grader finmasket særlovverk for fiskerinæringen. Her kan mer eller mindre én mann i dette landet eie f.eks. Aker RGI med nokså mange milliarder i omsetning og nokså mange tusener sysselsatt, mens man i industrien på land ikke skal ha anledning til å eie et fartøy, et enslig fartøy, over 70 fot. Jeg tror ikke dette er den rette innfallsvinkelen til å møte de utfordringer vi står foran i fiskerinæringen mot det neste århundreskiftet, jf. formiddagens debatt i Stortinget om behovet for økt verdiskaping, som jeg tror alle sammen er enige om.

Når det gjelder behovet for økt videreføring, er det soleklart at den må skje i industrien. Jeg ser klart at her er en glidende holdning hos flere partier når det gjelder å gå noe i retning av den politikken som Høyre står for på dette området. Men man tar bare et lite skritt om gangen og ikke et stort jafs, som man egentlig burde ha gjort her for å bidra til at industrien på land kan få stabile rammevilkår, og også anledning til å gå inn på eiersiden i en meget kapitalintensiv næring for å skape det som vi alle sammen etterlyser, stabile leveranser av råstoff. De problemene som først og fremst industrien strir med når det

gjelder ustabilitet – mangel på råstofftilgang, permitte-
ringer, delvis nedslitte anlegg og også selvfølgelig når
høysesongen er der, behov for å skaffe økt og stabil ar-
beidskraft – skulle være godt kjent for Stortinget. Jeg tror
at i denne sammenhengen bør industrien på land få de
samme mulighetene som de såkalte aktive rederne som
er på land, men som har eierforhold i flåten, og som nå i
større og større grad også går inn på eiersiden i fiskein-
dustrien. Vi må også kunne snu dette andre veien, slik at
industrien på land kan få økt anledning til eierskap i flå-
ten. Det ville være en styrke for fiskerinæringen. Det vil-
le være en styrke for Stortingets målsetting om økt bear-
beiding og verdiskaping i fiskerinæringen, noe fiskerinæ-
ringen har behov for.

Odd Roger Enoksen (Sp) (komiteens leder): Proble-
met i forhold til det som Ivar Kristiansen nå var inne på,
er at vi ikke diskuterer industriens muligheter til å eie et
enslig fartøy over 70 fot. I Nord-Norge eier industrien i
hovedsak alle ferskfisktrålerne. I all hovedsak er fersk-
fisktrålerne eid av industrien. Til tross for det sliter in-
dustrien med en del av de problemene som Ivar Kristian-
sen påpeker om ustabilitet og mangel på råstoff. Jeg tror
ikke de utfordringene som industrien står overfor, kan
møtes etter de linjer som Høyre her skisserer. Hvis ikke
industrien er i stand til å konkurrere om det råstoffet som
en fiskereid flåte bringer på land, vil man heller ikke løse
problemene med å ha en industrieid flåte. Det eneste man
da vil oppnå, er at prisen på råstoff skal ytterligere ned,
og at det er de som jobber i den flåten, som skal betale
for et enda rimeligere råstoff til industrien.

Med bakgrunn i at vi nettopp har vært gjennom en
ganske omfattende debatt i Stortinget om utviklingen av
fiskerinæringen, skal jeg fatte meg i korthet.

Fiskeridepartementet har gjennom framleggelsen av
Ot.prp. nr. 67 samlet alle regler om adgangen til å drive
ervertsmessig fiske, i én lov. Etter min oppfatning bidrar
dette til å gjøre lovverket både mer helhetlig og mer
oversiktlig.

Regjeringen får også på alle punkter tilslutning til de
forslag som er fremmet gjennom loven. Man får tilslut-
ning til forslaget om å innføre en avgift for å stå i merke-
registeret. Forslaget om å skjerpe aktivitetskravet får til-
slutning, og man får tilslutning til hovedprinsippet om at
vi fortsatt skal ha en fiskereid flåte.

En enstemmig komite sier i innstillingen at det er nød-
vendig «å begrense ressursuttaket av hensyn til en lang-
siktig og bærekraftig utnyttning av ressursene».

Man sier videre at dette vil «medføre at deltagelsen i
fisket i noen grad må begrenses». Og en enstemmig ko-
mite sier for det tredje at «deltagerloven er viktig i for-
hold til å regulere deltagelsen i fisket og derved den sam-
lede kapasitet i fiskeflåten.»

Denne merknaden er enstemmig; den er også Frem-
skrittspartiet med på.

Fremskrittspartiet er imot reguleringer, som man sier i
innlegget, men erkjenner behovet for at man har disse re-
guleringene, på samme måte som man i Innst. S. nr. 93
for 1998-99 sier at man er imot å ha konsesjoner i opp-

drettsnæringen, men erkjenner at dette er nødvendig av
hensyn til bl.a. markedssituasjonen. Man er altså på dette
området som på så mange andre prinsipielt imot regule-
ringer, men ser at det i praksis ikke lar seg gjøre å opphe-
ve dem. Det er en nyttig erkjennelse som jeg skulle ønske
at Fremskrittspartiet også hadde kunnet komme til på en
del andre områder. Da hadde vi kanskje sluppet unna de
aller enkleste løsningene.

Departementet får tilslutning til alle forslag man har
fremmet, og jeg ser ingen grunn til å bruke ytterligere tid
på denne saken.

Olav Gunnar Ballo (SV): Jeg vil innlede med en di-
gresjon: Jeg syns Ivar Kristiansen på en utmerket måte
poengterte det betenkelige i at én mann via RGI kan styre
over flere tusen arbeidsplasser. Det er jo gledelig hvis
man kan hindre at det samme skjer innenfor fiskeriene.

Med proposisjonen legges det fram forslag om ny lov
om retten til deltakelse i fiske og fangst, hvor alle regler
om adgangen til å drive ervertsmessig fiske og fangst
samles i én lov. Det er etter SVs syn en styrke. Dermed
får man et mer helhetlig og oversiktlig lovverk.

SV er likevel skeptisk til noen av de endringene som
det legges opp til, endringer som til dels ligger i merkna-
dene og i forskrifter som er annonsert, mer enn i selve
lovteksten. Svært mye vil dermed ligge i tolkningene.

Når lovens formål er «å tilpasse fiskeflåten fangst-
kapasitet til ressursgrunnet for å sikre en rasjonell og
bærekraftig utnyttelse av de marine ressurser», er det i
utgangspunktet en prisverdig målsetting. Spørsmålet er
da: Hvordan tilpasses det? Så langt er kystflåten blitt ta-
peren, mens en større andel er gått til havfiskeflåten. Det
er en tolkning som SV finner uakseptabel. Denne tilpas-
ningen er også brukt for å fjerne retten til fiske. Men det
er ikke småbåtene på under 10 meter med passiv redskap
som er en trussel mot ressursene. Vi kan ikke støtte en
tolkning som underminerer en grunnleggende rett.

Det er altså åpningen for forskrifter som gir oss dilem-
maer, ikke nødvendigvis lovformuleringen. Det gjelder
også § 3, hvor det står følgende:

«Kongen kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser
om når fiske og fangst skal anses for å være ervertsmes-
sig, herunder regler om krav til inntekt opptjent
ved fiske og fangst.»

Spørsmålet blir da: Hva vil stå i forskriften?

Departementets lovforslag i § 6 første ledd innebærer en
skjerping av aktivitetskravet, slik at ervertstillatelse bare
kan gis når søkeren har drevet ervertsmessig fiske i minst
tre av de siste fem år, mot tre av ti år i dagens lovgivning. I
tillegg foreslås det at aktivitetskravet skal være oppfylt til
enhver tid. Dette er en klar styrking som ledd i å hindre at
ikke-aktive deltakere får innpass innenfor fiskeriene.

Det må likevel være en forutsigbarhet her. Det inne-
bærer at det som har skjedd ganske nylig, nemlig at akti-
vitetetskravet er gitt tilbakevirkende kraft, etter SVs syn er
uakseptabelt. Det er også viktig hvordan inndratte kvoter
blir fordelt, både flåtemessig og geografisk.

I SV ønsker vi at praksisen for tilbakekallelse av er-
vertstillatelse og spesiell tillatelse ved overtredelse av

miljø- og ressursbestemmelsene, styrkes. Det skal ikke lønne seg, men tvert imot straffe seg, å spyle fangst på havet og ødelegge havbunn og korallrev.

Det anmerkes av komiteflertallet at den aktive rederen må ha fiskerirelatert virksomhet som hovedaktivitet. Dette er et vesentlig punkt som ledd i å hindre at andre enn dem som har direkte tilknytning til næringen, kommer inn og utnytter ressursene. I det nye lovforslaget er betegnelsen «drevet fiske» endret til «drevet ervervsmessig fiske». Dermed åpnes det for at enhver som har inntekt fra fiske, blir å betrakte som «fisker» i lovens forstand, dvs. at alle dem som med eller uten dispensasjon fra loven har skaffet seg eierandeler i, og dermed kapitalinntekter fra, en fiskebåt, skal sidestilles med dem som har sitt arbeid om bord og sin arbeidsinntekt fra fisket. Dette kan medføre at aktive fiskere ikke lenger vil ha noen fortrinnsrett når det gjelder eiendomsretten til produksjonsmidlene i fisket.

Spesielt må man her være oppmerksom på grunnlaget for eventuelle dispensasjoner fra aktivitetskravet. SV er enig med komiteflertallet i at det fra departementets side bør utarbeides klare retningslinjer for dispensasjonsadgangen som ledd i å sikre likebehandling av alle søknadene.

Til dels vil det være hensiktsmessig å sikre dispensasjonsadgang for eiere av den landbaserte fiskeindustrien. Men det er da viktig at retningslinjene for det har som utgangspunkt at det i størst mulig grad sikres lokale leveranser for å styrke de fiskeriavhengige distriktene.

Problemet med trålerflåten har i voksende grad vært at lokale leveranser ikke sikres, og at man dermed mister næringsgrunnlaget for en lokal landbasert industri. Dermed taper også kystfiskeflåten ved at man mister et mottaksapparat på land. Selv om man får fiskeindustrimottak med eierinteresser knyttet til trålerflåten, er det viktig at det sikres et samspill mellom trålerflåten og kystfiskeflåten ved at også kystfiskeflåten sikres leveranser til de landbaserte anleggene. Dersom det skjer, kan lokale eierinteresser på land med tilknytning til trålerflåten også bidra til å styrke kystfiskeflåten.

Et problem med mulighetene for å gi dispensasjon er at dispensasjonene snarere har vært regelen enn unntaket. Situasjonen i dag er at 60 – 70 pst. av norske fiskeressurser høstes av fiskebåtrederier som driver med dispensasjon fra loven. Det må være en klar målsetting med den nye loven at dispensasjonene utgjør et mindretall, og ikke hovedandelen, av de fiskeressursene som gjøres tilgjengelige.

Leif Helge Kongshaug (V): Ved siden av selve innholdet i deltakerloven er dette også en forenkling ved at adgangen til å drive ervervsmessig fiske og fangst samles i én lov. Komiteen ber også om at det blir vurdert å integrere saltvannsfiskeloven i det samme dokumentet. Dette er et skritt i riktig retning når det gjelder prosessen forenkling av Norge.

For å forenkle ytterligere foreslås det innført en årlig avgift for å stå i merkeregisteret. Dette er Venstre enig i. Et stort antall båter som står i merkeregisteret, leverer

fangst for under 500 kr i året, og en del leverer kanskje ikke i det hele tatt. Da må en selvfølgelig kunne stille spørsmål om det ikke er behov for en opprydding akkurat her.

Prinsippene i flertallsinnstillingen om aktiv fiskereid flåte er Venstre enig i. Den aktive reder må ha fiskerirelatert virksomhet som hovedaktivitet. Dette er en praksis som videreføres både etter Venstres syn og i forhold til de føringer som nå ligger i loven. I dag gis det dispensasjon til f.eks. industribedrifter, slik at de kan eie ferskfisktrålere. Her er det en del tilfeldigheter ute og går. Derfor bør det utarbeides forskrifter på dette området. Det er viktig at det blir utarbeidet retningslinjer for dispensasjoner generelt, med det som formål å prøve å få til en mest mulig lik behandling, for dispensasjoner er noe som en fortsatt må leve med, og som vi må ha når det gjelder deltakerloven. Det er det behov for for å ha den varierte strukturen som vi har, og også med tanke på overgangsordninger.

Venstre er også enig i den lille skjerpelsen som ligger i kravet om aktiv deltakelse tre av de siste fem årene, mot før tre av de siste ti årene.

Etter min mening er deltakerloven viktig for å hindre sentralisering av eierskap og for å nå et av hovedmålene i fiskeripolitikken, nemlig å ha en variert fiskereid flåte med lokalisert eierskap i distriktene.

Deltakerloven poengterer også prinsippet om at det er viktig at det er fiskere som har kompetanse, som utøver fisket. Dette er viktig av hensyn til rekrutteringen og videreutvikling av fiskerinæringen. Jeg tror rekrutteringen kan bli vanskeligere og lønnsomheten dårligere hvis vi ikke har nedfelt et slikt prinsipp.

Jeg viser ellers til den tidligere debatten i Stortinget om perspektivmeldingen og de hovedprinsippene som er trukket opp der, og som nå gir seg konkrete utslag spesielt i deltakerloven, som vi behandler nå.

Statsråd Peter Angelsen: Forslaget til ny deltakerlov innebærer at alle regler om adgangen til å drive ervervsmessig fiske og fangst samles i én lov i stedet for i fem ulike lover, slik tilfellet er i dag. Dette er omtalt både av tidligere talere og i proposisjonen og innstillingen.

Ved å samle konsesjonslovgivningen vil regelverket fremstå som lettere tilgjengelig og mer oversiktlig, både for næringsutøverne og forvaltningen. Lovforslaget er derfor i hovedsak en teknisk og juridisk oppdatering av gjeldende konsesjonslovgivning.

I debatten har det vært reist spørsmål om sammenslåing også av saltvannsfiskeloven og deltakerloven. Som det går fram av proposisjonen, ser Fiskeridepartementet det foreløpig som riktig å holde de to lovene adskilt. En av grunnene er at det kan synes mest oversiktlig og hensiktsmessig at man har regler om adgang til å delta i fiske i én lov og reguleringene av fiske i en annen lov.

Ifølge lovforslaget skal det kreves ervervstillatelse for alle fartøy som nyttes til ervervsmessig fiske eller fangst. Ordningen med ervervstillatelse har som hovedformål å sikre at det er personer med en viss aktivitet i fiske som får adgang til å erverve fiskefartøy. Ved å stramme inn

kravet til aktivitet, til aktivitet i tre av de siste fem årene, vil en sikre at fiskeflåten eies av aktive fiskere, noe som bidrar til å styrke fiskernes yrkesvern. En slik innstramning ble bl.a. drøftet i strukturmeldingen, og lovforslaget er i denne sammenheng en oppfølging av denne meldingen. Jeg har merket meg at komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, er enig i skjerpelsen av aktivitetskravet.

Det foreslås i loven at det ved forskrift skal gjøres unntak fra aktivitetskravet ved søknader om ervervstillatelse for fartøy under en viss størrelse. De øvrige kravene for å få ervervstillatelse for et fartøy under grensen vil være de samme som i dag.

Lovforslaget innebærer en videreføring av gjeldende praksis ved at også administrerende reder kan opparbeide seg grunnlag for å få ervervstillatelse. Avgjørelsen av om en slik aktivitet foreligger, blir gjenstand for en konkret vurdering i den enkelte sak, hvor det må legges betydelig vekt på den enkelte eiers nærhet til driften av fartøyet og utøvelsen av fisket. Jeg har merket meg at komiteens flertall ikke har innvendinger til at «aktive» redere på land likestilles med den aktive fisker om bord på fiskefartøy.

I lovforslaget går en videre inn for å godkjenne fiskefaglig utdanning i forhold til aktivitetskravet. Dette er i samsvar med det som ble foreslått i strukturmeldingen.

Regjeringens forslag om å dispensere fra aktivitetskravet i enkelttilfeller er en videreføring av tilsvarende hjemmel i deltakerloven av 1972. Samtidig som Regjeringen vil videreføre dagens praksis, åpnes det også for at andre deler av havfiskeflåten skal kunne eies av fiskeindustrien når dette anses nødvendig for bl.a. å sikre en rimelig geografisk fordeling av konsesjoner, og det ikke er fiskere i distriktet som etter loven er kvalifisert til å eie fartøyet.

Når det gjelder hjemmel for å kunne knytte vilkår til en ervervstillatelse, har jeg merket meg at komiteen i sin innstilling har sagt seg enig i at det kan settes slike vilkår, bl.a. ut fra regionalpolitiske hensyn. Komiteen har gitt uttrykk for at det f.eks. vil være fullt akseptabelt å sette som vilkår at et fartøy skal levere sine fangster innenfor en avgrenset region hvor det er reell konkurranse om kjøp av råstoffet. Komiteen har påpekt at en slik konkurranse vil være med på å allokere råstoffet til det anlegget som er mest konkurransedyktig innenfor en nærmere angitt region. Komiteen mener derimot at vilkår som gir ett landanlegg monopol på leveranser fra et fartøy, kan føre til at fartøyet og fiskerne ikke kan ta ut en reell markedspris innenfor den aktuelle regionen. Jeg er enig i det, og dette vil som hovedregel bli lagt til grunn når det settes vilkår ved konsesjons- og ervervsoverdragelser.

Regjeringen går inn for at det fastsettes hjemmel for å kunne innføre et årlig gebyr for å stå i merkeregisteret. Departementet har understreket at et slikt årlig gebyr bør innføres, ikke som et første skritt på veien mot en ressursavgift, men med tanke på å skulle dekke kostnader forbundet med driften av merkeregisteret og bruken av registeret til statistikk- og samordningsformål.

Til slutt vil jeg si meg glad for at komiteen i sin innstilling har stilt seg positiv til den samordning av lovverket som er til behandling, og at det er gitt uttrykk for at deltakerloven er viktig i forhold til å regulere deltakelsen i fiske og fangst, og dermed den samlede kapasiteten i fiskeflåten.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Statsrådens innlegg gjør det nødvendig med en presisering.

Statsråden redegjorde for Regjeringens framlegg når det gjelder dispensasjonsregelen i deltakerloven § 6 og viste til at det etter departementets opplegg også ville være en åpning for å gi dispensasjon for andre deler av havfiskeflåten, i den utstrekning det ikke er aktive fiskere i det aktuelle området.

Komiteen har ikke gitt sin tilslutning til denne avgrensningen i sin innstilling. Komiteen har vist til flere formål som den mener at spørsmålet om dispensasjon må vurderes i forhold til, og presisert at det er disse formålene som man skal vurdere når spørsmålet om dispensasjon er aktuelt.

I mitt innlegg i en debatt i Stortinget tidligere i dag fant jeg grunn til å understreke at komiteen ikke har sluttet seg til at det er en forutsetning at det ikke finnes aktive fiskere. Tvert imot er det fra Arbeiderpartiets side viktig å understreke at man har klargjort hvilke formål som kan begrunne dispensasjon. Dispensasjonssøknaden må da vurderes i forhold til disse formålene. Det vil således være en generell dispensasjonsadgang hvor hver enkelt søknad må vurderes. Statsråden har altså fått en noe videre adgang enn det han i utgangspunktet har lagt til grunn.

Jeg forutsetter at denne presiseringen, i tråd med den innstillingen som foreligger, også vil bli lagt til grunn fra statsrådets side, og at statsrådets innlegg kun var en redegjørelse for den opprinnelige proposisjonen. Jeg forutsetter – selvsagt at statsråden vil ta til etterretning den presisering som komiteen her har gjort, som altså gir en mer åpen hjemmel. Fortsatt vil det være opp til statsråden å vurdere hver enkelt søknad. Det er altså slik komiteens innstilling må forstås. En generell adgang til å dispensere er ikke avhengig av at det ikke finnes aktive fiskere, men hver enkelt søknad må vurderes opp mot ulike formål som er nevnt i innstillingen.

Jeg ville tro at det var nyttig for alle parter at statsråden presiserer at han vil følge denne forståelsen, selv om han naturlig nok i sitt innlegg viste til hva som var proposisjonens forutsetning da proposisjonen ble lagt fram.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en talletid på inntil 3 minutter.

Statsråd Peter Angelsen: Jeg merket meg det innlegg som representanten Schjøtt-Pedersen hadde i forbindelse med behandlingen av meldingen. Nå behandler vi lovproposisjonen. Det jeg har referert til i mitt innlegg, er gjengitt i lovproposisjonen, og jeg kan ikke se av innstillingen at komiteen er uenig i det som står der. Jeg tar selvfølgelig til etterretning at det kommer synspunkter

fra Arbeiderpartiet på dette området, men det forutsetter at departementet har den handlefrihet som proposisjonen og innstillingen gir, når man skal vurdere de dispensasjonssøknadene som foreligger.

Det som er utgangspunktet, er at vi har en formulering i foredraget i proposisjonen om at det gis dispensasjon når det ikke finnes kjøpere som er kvalifisert etter loven. Grunnen til det er at man skal beholde kvoterettighetene i regionen, at en ikke skal oppleve det som har skjedd tidligere, at kvoterettighetene eksempelvis selges ut av Finnmark. Finnmark er det fylket som har vært mest skadelidende på det området. Det har ført til at vi har gitt dispensasjon, i hvert fall i ett tilfelle, til en småtråler for at rettighetene skulle bli beholdt i Øst-Finnmark. Jeg håper at representanten Schjøtt-Pedersen kan være enig i en slik politikk når man har en streng regulering på det området.

La meg bare med det samme si når det gjelder det med stabilitet for fiskeindustrien: Bortsett fra de fabrikkskipene som har konsesjon og rett til å produsere om bord, og noen autolinefartøy som har en viss foredling av fangsten om bord, utgjør ombordproduksjon i torskefiskeriene muligens ca. 15 pst. av norske kvoter. Resten, 85 pst., er fiskerne og de som eier fiskefartøyene, pliktig til å føre i land som råstoff, og det vil være tilgjengelig for en samlet norsk fiskeindustri. Hvis det medfører at det i perioder av året er fiskeindustribedrifter som ikke får nok råstoff, er det fordi det er for lite fangstkapasitet til å føre i land i den delen av året. Men de problemene synliggjør egentlig bare de sesongmessige svingningene i fiskeriene, som det ikke vil være mulig å gjøre noe med i forbindelse med reguleringene. Og en slik situasjon, at det vil være sesongmessige variasjoner i fiskeriene, vil vi alltid ha. Men dersom enkelte industribedrifter med kapital skulle ha rett til å kjøpe seg opp fiskefartøy i den størrelse at de skulle være dekket 100 pst. hele året, er det andre industribedrifter som ville bli mer skadelidende, og jeg er ikke sikker på at det er den rette veien å gå. Jeg tror man gjennom det samarbeidet og det reguleringsopplegget man har, må sørge for at man får jevnhet og likhet for alle aktørene i fiskerinæringen. Det tror jeg er den riktige veien å gå, og det er en videreføring av den politikk som har vært ført i Norge i mange år.

Kjell Opseth (A): Statsråden sitt innlegg krev at ein er nøydd til å be om ei presisering. Rett nok er ikkje innstillinga om lova heilt identisk med meldinga på dette området, men dersom det er slik at statsråden må ha Stortinget sitt syn klårare fram enn det som er kome fram i stortingsdebatten i dag og i debatten no i Odelstinget, skal statsråden vite at Høgre og Framstegspartiet er meir liberale på dette området enn Arbeidarpartiet. Dersom statsråden no ikkje kan stadfeste at han vil følge dei intensjonane som ligg i innstillinga til stortingsmeldinga ved søknad om dispensasjon, altså at det ikkje er avgjerande om der er ein aktiv fiskar eller ei, for å gje dispensasjon, så skal vi ta den saka igjen i Odelstinget.

Statsråd Peter Angelsen: Jeg merket trusselen, i hvert fall i kroppsspråket, men også i noen av de ordene som ble fremført av representanten Opseth. La meg bare minne representanten Opseth om at Regjeringen styrer etter loven.

Når det gjelder søknad om dispensasjon ved eierskifte til et fiskefartøy, vil det dersom det finnes en kjøper som er kvalifisert etter loven, aldri bli noen sak for departementet hvis vedkommende er i stand til å kjøpe fartøyet. Det er en tillatelse som gis av direktoratet i Bergen, og det går fram av loven at slik er det.

Men når det dreier seg om søknad om dispensasjon, til ervervstillatelse og konsesjonsoverføring som kommer til departementet, er ikke situasjonen slik. Da må man ta stilling til om man skal gi dispensasjon, og i så fall av hvilken årsak. Derfor har vi sagt at når det er en situasjon hvor det ikke finnes kjøpere, må man gå videre i dispensasjonsadgangen. Det er en liberalisering i forhold til den praksis som har vært før, så vi har allerede innført en mer liberal praksis. Men departementet kan ikke forholde seg til en sak som ikke kommer til departementet. Det regner jeg med at representanten Opseth innsær.

Presidenten: Hvis debatten nå fortsetter, vil presidenten true med kveldsmøte.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Jeg tror at vi relativt snart burde komme til en avklaring.

Selvfølgelig må departementet forholde seg til loven. Men loven sier at departementet kan i særskilte tilfelle, når næringsmessige og regionale hensyn tilsier det, ved enkeltvedtak gjøre unntak fra kravet i første og annet ledd om tidligere aktivitet i fiske eller fangst. Det er altså ikke slik at det av lovteksten – verken i proposisjonen eller i den innstillingen som ligger her – følger at dispensasjon ikke kan gis hvis aktiv fisker har søkt.

Så sier statsråden at hvis aktiv fisker søker, vil han automatisk få det. Det er ikke det Arbeiderpartiets presisering dreier seg om. Arbeiderpartiets presisering dreier seg om at det skal være full anledning for departementet til å gi dispensasjon for annen søker, selv om det i det aktuelle tilfellet ikke dreier seg om en ferskfisktråler, og selv om det finnes søkere som er aktive fiskere. Med andre ord: Man har presisert hvilke formål som skal ligge til grunn for vurderingen av dispensasjonssøknaden. Det gir departementet rom for å vurdere.

Arbeiderpartiet har for sin del i dagens debatt presisert at avgrensningen som departementet opprinnelig la til grunn – som innebærer at hvis det ikke dreier seg om ferskfisktrålere, skal dispensasjonen bare gis dersom det ikke finnes aktiv fisker – den avgrensningen har ikke Odelstinget som sitt utgangspunkt. Det betyr at statsråden har videre fullmakter enn det han selv har bedt om. Og det ville være nyttig for oss alle om statsråden ville erkjenne at han ville legge til grunn den forståelse som Arbeiderpartiet har presisert, ved representanten Opseth og meg selv i denne debatten, og ikke minst ved meg selv i debatten i Stortinget tidligere i dag.

Det er ikke spørsmålet om godkjenning for aktiv fisker som er temaet, så i den grad det dreier seg om en misforståelse mellom statsråden og Arbeiderpartiet, får vi skrive det på kappen for misforståelser. Det vesentlige er at statsråden erkjenner at han ikke har en avgrensning når det gjelder muligheten til å gi dispensasjon for andre fartøyer enn ferskfisktrålerne dersom det skulle være en aktiv fisker som hadde meldt sin interesse. Det er som kjent fullt mulig at flere får ervervstillatelse og anledning til å kjøpe slike fartøyer.

Statsråd Peter Angelsen: Det er mulig at vi snakker forbi hverandre, og jeg skal forsøke å forklare det på en annen måte enn slik det står i proposisjonen:

Utgangspunktet er at hvis en aktiv fisker som er kvalifisert etter loven, søker om å få ervervstillatelse og overføring av konsesjoner ved kjøp av et fiskefartøy og er i stand til å finansiere det, og selger vil selge til ham, er ikke dette en sak for departementet. Det blir en sak for departementet hvis det ikke er aktive fiskere som søker, mens andre som ikke er kvalifisert, søker, eller en aktiv fisker som søker, ikke er i stand til å kjøpe båten, til å finansiere den. Det er det formuleringen går ut på. Da er loven klar, da kan departementet gi dispensasjon til andre. Og vi har jo egentlig lagt det samme til grunn som representanten Schjøtt-Pedersen presiserte i sitt innlegg under behandlingen av meldingen i Stortinget, så her snakker vi litt forbi hverandre, for å si det på den måten. Det er vel det det dreier seg om.

Men la meg bare referere fra Innst. S. nr. 93 for 1998-99. Vi må selvfølgelig forholde oss til det flertallet i komiteen har sagt i innstillingen, at dagens dispensasjonspraksis må videreføres. Vi har faktisk videreført den dispensasjonspraksis som har vært tidligere, og presisert det i foredraget i den loven som behandles i dag, at når den trer i kraft, må vi gi dispensasjon og hvilken begrunnelse vi har hatt for det. Og jeg regner med, slik det er gitt uttrykk for bl.a. av representanten Schjøtt-Pedersen, at det egentlig er enighet mellom departementet og ham, selv om det er uttrykt på litt forskjellige måter.

Presidenten: Den reglementsmessige tid for dette formiddagsmøtet er nå omme. Hvis debatten skal fortsette, vil presidenten nesten driste seg til å foreslå at møtet heves, men han gjør det ikke. Han har derimot tillit til at denne debatten nå må få en konklusjon.

Presidenten vil – ut fra opplegget for debatten – anmode om at man nå fatter seg i korthet.

Kjell Opseth (A): Eg er einig i at vi bør kome til ei avklaring i dette spørsmålet, og la meg gjere eit forsøk.

Det er ganske opplagt at dersom det er ein aktiv fiskar som søker, må direktoratet seia ja etter lova. Men dersom det også er fiskeindustribedrifter som søker og dei ankar, har statsråden no fått ei utvida ramme for å gje dispensasjon. Det er det diskusjonen dreier seg om.

Dersom vi ikkje er einige om det, har vi eit problem. Er vi derimot einige om det, er dette ein debatt som er ei

misforståing Om statsråden er einig i det eg no har skis-sert, kan han berre nikke, så slepp vi meir debatt.

Statsråd Peter Angelsen (fra salen): Bare to ord.

Presidenten: Presidenten hadde håpet på et nikk, men det kom ikke.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen har bedt om ordet.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (fra salen): Jeg frafaller.

Statsråd Peter Angelsen: Når det gjelder dispensasjon, er jeg helt enig i det Opseth sa i sitt siste innlegg.

Jeg har regnet med at vi har hatt den dispensasjonsadgangen hele tiden, og den har vi faktisk talt praktisert. Det vi vil ha presisert, er at et fartøy kan selges uten at departementet får kjennskap til det, og det kan vi ikke gjøre noe med. Slik er loven.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se nedenfor)

Etter at det var ringt til votering i fem minutter, uttalte **presidenten:** Odelstinget går da til votering.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er forslag nr. 1, fra Terje Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre, og det er forslag nr. 2, fra Terje Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet og Høyre, lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede konsekvensene av å fjerne aktivitetskravet (§ 6) i deltagerloven. Stortinget ber Regjeringen legge fram en slik konsekvensvurdering for Stortinget på en egnet måte.»

Forslag nr. 2, fra Fremskrittspartiet, lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram en egen sak for Stortinget med sikte på å avvikle deltakerloven.»

Begge forslagene blir i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

l o v

om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven).

Kapittel I Lovens formål og virkeområde

§ 1 Lovens formål

Formålet med denne lov er:

- å tilpasse fiskeflåten fangstkapasitet til ressursgrunnlaget for å sikre en rasjonell og bærekraftig utnyttelse av de marine ressurser,
- å øke lønnsomheten og verdiskapingen i næringen og gjennom dette trygge bosetting og arbeidsplasser i kystdistriktene, og
- å legge til rette for at høstingen av de marine ressurser fortsatt skal komme kystbefolkningen til gode.

§ 2 Virkeområde

Loven regulerer adgangen til å drive ervervsmessig fiske og fangst med fartøy som er norsk etter reglene i lov av 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten §§ 1 til 4 og fartøy som eies av utlending bosatt i Norge når fartøyets største lengde er mindre enn 15 meter.

§ 3 Ervervsmessig fiske og fangst – definisjon

Fiske og fangst er ervervsmessig når vedkommende yrkesutøver har fiske eller fangst til levevei alene eller sammen med annen næring.

Vitenskapelige undersøkelser eller praktiske fiskeforsøk som gjennomføres etter tillatelse av Fiskeridirektoratet, jf. lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 2 siste ledd, er ikke å anse som ervervsmessig fiske og fangst etter loven her.

Kongen kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser om når fiske og fangst skal anses for å være ervervsmessig, herunder regler om krav til inntekt opptjent ved fiske og fangst.

Kapittel II Ervervstillatelse

§ 4 Krav om ervervstillatelse

Et fartøy kan ikke nyttes til ervervsmessig fiske eller fangst uten at det er gitt ervervstillatelse av departementet. Det kan fastsettes vilkår for slik tillatelse.

Ervervstillatelse gis til fartøyets eier for ett bestemt fartøy. Tillatelsen gir ikke rett til å benytte annet fartøy. Andre enn den fysiske eller juridiske person som innehar tillatelsen, kan ikke uten egen tillatelse drive fiske eller fangst med fartøyet.

En ervervstillatelse gir bare rett til å utøve fiske eller fangst i samsvar med de bestemmelser som til enhver tid er fastsatt i eller i medhold av lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. eller loven her.

§ 5 Nasjonalitetskrav

Ervervstillatelse kan bare gis til den som er norsk statsborger eller likestilt med norsk statsborger etter lov av 17. juni 1966 nr. 19 om Norges fiskerigrense og om forbud mot at utlendinger driver fiske m.v. innenfor fiskerigrensen § 2 første og annet ledd.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 6 Krav om tidligere aktivitet i fiske eller fangst

Ervervstillatelse kan bare gis til den som har drevet ervervsmessig fiske eller fangst på eller med norsk fartøy i minst tre av de siste fem årene og fortsatt er knyttet til fiske- og fangststyrket.

For selskap eller sammenslutning kan ervervstillatelse bare gis dersom personer som oppfyller kravet i første ledd innehar mer enn 50 pst. av eierinteressene og faktisk har tilsvarende kontroll over virksomheten.

Departementet kan i særlig tilfelle, når næringsmessige og regionale hensyn tilsier det, ved enkeltvedtak gjøre unntak fra kravet i første og annet ledd om tidligere aktivitet i fiske eller fangst. Kongen kan ved forskrift gjøre unntak fra kravet om tidligere aktivitet, herunder for fartøy under en viss størrelse.

Når det er nødvendig til gjennomføring av overenskomst med fremmed stat, kan Kongen ved forskrift fastsette ytterligere regler, herunder andre regler enn de som er fastsatt i første ledd, for tillatelse etter § 4.

Presidenten: Fremskrittspartiet og Høyre har varslet at de vil stemme mot første ledd. Det voteres derfor først over første ledd.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 52 mot 20 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 15.09.27)

Presidenten: Det voteres så over § 6 andre, tredje og fjerde ledd.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 7 Særlige bestemmelser om ervervstillatelse

Søknad om ervervstillatelse kan avslås dersom:

- innvilgelse ikke er ønskelig ut fra hensynet til fiskeflåten distriktsmessige fordeling, hensynet til ressursgrunnlaget eller lovens formål for øvrig,
- fartøyets tidligere eier er tildelt statlig støtte for fartøyet for å redusere fangstkapasiteten i flåten,
- fartøyeieren eller andre som har drevet et fartøy på fartøyeierens vegne, grovt eller gjentatte ganger har overtrådt bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov eller annen fiskerilovgivning.

Når et fartøy overtas ved arv, skal den nye eieren gis tidsbegrenset ervervstillatelse inntil aktivitetskravet i § 6 første ledd er oppfylt.

Kongen kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser om tildeling av ervervstillatelse ved erverv av fartøy ved arv, tvangssalg og konkurs, og om fremgangsmåten ved tvangssalg av fiskefartøy der det er en ervervstillatelse knyttet til fartøyet.

§ 8 Krav til fartøy

Ervervstillatelse skal ikke gis dersom fartøyet ikke er utrustet for eller egnet til å drive fiske eller fangst.

§ 9 Overdragelse av aksjer, eierandeler m.v.

Aksje eller part i selskap eller sammenslutning som eier merkeregistrert fartøy, må ikke overdras til annen eier uten at departementet på forhånd har gitt tillatelse til endring i eiersammensetningen.

§ 10 Bortfall av ervervstillatelse

En ervervstillatelse faller bort når eieren taper eiendomsretten til fartøyet, herunder ved tvangssalg, kondemnering og forlis.

§ 11 Tilbakekall av ervervstillatelse

En ervervstillatelse skal tilbakekalles når fartøyeieren:

- ikke lenger oppfyller kravene i § 5,
- ikke har drevet ervervsmessig fiske eller fangst i minst tre av de siste fem år på eller med norsk fartøy og heller ikke er knyttet til fiske- og fangststyrket.

En ervervstillatelse kan tilbakekalles når:

- fartøyet ikke har vært benyttet i ervervsmessig fiske eller fangst en nærmere bestemt tid fastsatt av departementet i forskrift eller i ervervstillatelsen,
- fartøyet eller fartøyeieren ikke lenger fyller vilkår som er fastsatt i eller i medhold av loven her,
- forutsetningene som tillatelsen bygger på er vesentlig endret,
- fartøyeieren mot bedre vitende har gitt uriktige opplysninger eller fortiet forhold av vesentlig betydning for vedtaket om å gi slik tillatelse,
- fartøyeieren eller andre som har drevet fartøyet, grovt eller gjentatte ganger har overtrådt bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov eller annen fiskerilovgivning, eller
- adgang til tilbakekall følger av alminnelige forvaltningsrettslige regler.

I mindre alvorlige tilfeller kan departementet bestemme at en ervervstillatelse skal tilbakekalles for et bestemt tidsrom.

Kongen kan gi utfyllende regler for tilbakekall av tillatelser.

Kapittel III Spesiell tillatelse**§ 12 Krav om spesiell tillatelse til enkelte former for fiske og fangst**

Ingen må uten spesiell tillatelse fra departementet drive

- fiske med trål,
- fiske med reketrål,
- fiske med ringnot,
- fangst av hval, eller
- fangst av sel.

Det kan fastsettes vilkår for slik tillatelse. Bestemmelsene i §§ 7 og 8 gjelder tilsvarende for tildeling av spesiell tillatelse.

Kongen kan ved forskrift fastsette krav om spesiell tillatelse for å drive andre former for fiske eller fangst enn de som er nevnt i første ledd, når hensynet til lovens formål gjør det nødvendig.

Kongen kan ved forskrift fastsette nærmere regler for tildeling av spesielle tillatelser. Det skal legges vekt på fiskets betydning for råstofftilførselen til et bestemt distrikt.

§ 13 Forholdet til ervervstillatelse

Ervervstillatelse må foreligge for at spesiell tillatelse kan gis.

§ 14 Unntak fra kravet om spesiell tillatelse

Kongen kan ved forskrift gjøre unntak fra kravet om spesiell tillatelse for fartøy under en viss størrelse, og for fiske og fangst etter bestemte arter, med bestemte redskaper eller i bestemte områder.

§ 15 Rekkevidden av en spesiell tillatelse

En spesiell tillatelse i medhold av § 12 gis til fartøyets eier for ett bestemt fartøy. Tillatelsen gir ikke rett til å benytte annet fartøy. Andre enn den fysiske eller juridiske person som innehar tillatelsen, kan ikke uten egen tillatelse drive fiske eller fangst med fartøyet.

§ 4 tredje ledd og § 7 tredje ledd gjelder tilsvarende for spesielle tillatelser.

§ 16 Tildeling av nye spesielle tillatelser til enkelte former for fiske og fangst

Når departementet ved en vurdering ut fra lovens formål finner at det totale antallet spesielle tillatelser til en form for fiske eller fangst skal økes, og at departementet derfor skal foreta tildeling av nye tillatelser, skal departementet fatte særskilt beslutning om at slik tildeling skal skje. Nye tillatelser skal lyses ut offentlig.

Når særlige grunner tilsier det, kan tildeling av ny tillatelse skje uten offentlig utlysning.

Tildeling etter første ledd skal foretas etter en samlet vurdering av søkerne ut fra lovens formål, herunder regler gitt i medhold av § 12 tredje ledd.

§ 17 Ombygging av fartøy

Fartøy med spesiell tillatelse kan ikke bygges om på en slik måte at fangstkapasiteten økes, uten at det er gitt ny spesiell tillatelse.

§ 18 Bortfall og tilbakekall av en spesiell tillatelse

En spesiell tillatelse faller bort dersom ervervstillatelsen for fartøyet bortfaller eller tilbakekalles.

Bestemmelsene i § 10 om bortfall av ervervstillatelse og § 11 om tilbakekall av ervervstillatelse gjelder tilsvarende for spesiell tillatelse.

§ 19 Tilbakekall og avgrensning av en hel gruppe spesielle tillatelser

Kongen kan tilbakekalle alle spesielle tillatelser som er gitt for en bestemt type fiske eller fangst. Kongen kan også avgrense alle spesielle tillatelser for en bestemt type fiske eller fangst til et snevrere geografisk område eller til et mindre omfang av typer fiske eller fangst enn tillatelsene omfatter.

Kapittel IV Særlige begrensninger i fiske og fangst m.v.**§ 20 Tillatelse til å fiske i farvann utenfor Norges økonomiske sone**

Departementet kan fastsette begrensninger i deltakelsen eller andre reguleringstiltak for norske fartøyer som driver fiske i farvann under andre staters fiskerijurisdiksjon eller i farvann utenfor noen stats fiskerijurisdiksjon.

§ 21 Årlige begrensninger i adgangen til å delta i enkelte fiskerier

Når hensynet til ressursforvaltningen, avviklingen av fisket eller lønnsomheten i fisket gjør det nødvendig, kan Kongen ved forskrift med virkning for inntil ett år av gangen, fastsette bestemmelser om vilkår for adgangen til å delta i et bestemt fiske. Det kan herunder stilles krav om at fartøyeieren, fartøyets fører eller høvedsmannen er registrert i fiskermanntallet eller krav om tidligere deltakelse i det aktuelle fisket. Videre kan det stilles krav til faglige og tekniske forutsetninger, herunder fartøy og utstyr, og til eiers og mannskaps behov for å kunne drive fiske. Det kan også fastsettes et største antall fartøy som skal gis adgang til fisket.

Bestemmelser fastsatt etter første ledd kan begrenses til bestemte fartøystørrelser, bestemte fiskemetoder, bestemte geografiske områder eller i bestemte tidsrom.

Kapittel V Registrering og merking av fartøy

§ 22 Registrering i merkeregisteret

Fartøy som det er gitt ervervstillatelse for etter § 4, skal føres inn i et register over fiskefartøy (merkeregisteret). Registrering i merkeregisteret kan ikke foretas før det foreligger ervervstillatelse.

Merkeregisteret skal inneholde opplysninger om fartøyets navn, merke, radiokallsignal, tonnasje, lastekapasitet, lengde, bredde, byggeår og eierforhold.

Departementet kan ved forskrift bestemme hvilke andre opplysninger som skal gis i forbindelse med søknad om ervervstillatelse og spesiell tillatelse og hvilke andre opplysninger som skal registreres i merkeregisteret. Departementet kan også fastsette bestemmelser om administrasjonen av merkeregisteret.

§ 23 Registrering i skipsregisteret

Fartøy som skal nyttes til ervervsmessig fiske eller fangst, kan ikke registreres i skipsregisteret, jf. lov av 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten §§ 11 flg., før det foreligger ervervstillatelse etter loven her.

§ 24 Merking av fartøy

Fartøy som skal nyttes til ervervsmessig fiske eller fangst, skal merkes slik departementet bestemmer.

§ 25 Gebyr

Departementet kan bestemme at det skal betales et gebyr ved innføring i merkeregisteret og et årlig gebyr så lenge fartøyet står i merkeregisteret. Gebyret er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 26 Sletting i merkeregisteret

Fartøy skal slettes i merkeregisteret ved permanent eller midlertidig tilbakekall eller bortfall av ervervstillatelsen.

Kapittel VI Sanksjoner m.v.

§ 27 Inndragning av fangst

Dersom et fartøy overskrider den fangstmengde pr. tur som er fastsatt i den enkelte tillatelse, tilfaller mer-

fangsten eller dens verdi den salgsorganisasjon som førstehåndsomsetningen er lagt til. Dette gjelder uten hensyn til om forholdet medfører straffansvar.

Departementet kan ved særskilt forskrift tillate at det ilandføres større fangstmengder pr. tur enn det tillatelsen gir adgang til.

Salgsorganisasjonen skal inngi oppgaver over levert merfangst til Fiskeridirektoratet. Inndragning etter første ledd besluttes av Fiskeridirektoratet som foretar beregning av merfangsten og dens verdi.

§ 28 Gjennomføring

Kongen kan gi nærmere forskrifter til gjennomføring av denne lov.

§ 29 Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, straffes med bøter. Er den skyldige tidligere dømt til straff etter denne lov, eller foreligger andre skjerpene omstendigheter, kan fengselsstraff inntil 6 måneder idømmes enten alene eller sammen med bøtestraff.

På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

Kapittel VII Ikrafttredelse og endring i andre lover

§ 30 Ikrafttredelse m.v.

1. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.
2. Fra samme tid oppheves følgende lover:
  - Lov av 16. juni 1939 nr. 7 om fangst av hval.
  - Lov av 20. april 1951 om fiske med trål.
  - Lov av 14. desember 1951 nr. 1 om fangst av sel.
  - Lov av 16. juni 1972 nr. 57 om regulering av deltagelsen i fisket.
3. Forskrifter og vedtak fastsatt i medhold av lover nevnt i nr. 2, gjelder inntil noe annet blir bestemt i medhold av loven her.
4. Bestemmelser gitt i medhold av mellombels lov av 29. juni 1956 nr. 8 om eignedomsretten til fiske- og fangstfarkoster, skal fortsatt gjelde inntil de oppheves eller avløses av bestemmelser gitt i medhold av denne lov.
5. Lov av 5. desember 1917 nr. 1 om registrering og merking av fiskefartøyer §§ 1 og 2 oppheves. Lovens §§ 3 flg. gjelder inntil de oppheves av Kongen.
6. Fra den tid loven her trer i kraft, gjøres følgende endringer i andre lover:

I lov av 17. juni 1966 nr. 19 om Norges fiskerigrense og om forbud mot at utlendinger driver fiske m.v. innenfor fiskerigrensen skal § 2 første ledd nr. 2 lyde:

2. aksjeselskaper og andre selskaper med begrenset ansvar når selskapets hovedkontor og styrets sete er i Norge og *styrets flertall, herunder styrelederen, består av norske statsborgere som er bosatt i Norge og har bodd her i de to siste år, og norske statsborgere eier aksjer eller andeler svarende til minst 6/10 av selskapets kapital og kan utøve stemmerett i selskapet med minst 6/10 av stemmene.*

I lov av 13. juni 1997 nr. 42 om Kystvakten (kystvaktloven) skal § 9 første ledd lyde:

Kystvakten kan føre kontroll med at bestemmelser gitt i eller i medhold av følgende lover blir overholdt:

- a. lov av 22. mars 1957 nr. 4 om fangst av isbjørn.
- b. lov av 17. juni 1966 nr. 19 om Norges fiskerigrense og om forbud mot at utlendinger driver fiske m.v. innenfor fiskerigrensen.
- c. lov av 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone.
- d. lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v.
- e. lov ..... om retten til å delta i fiske og fangst (*deltakerloven*).

I lov av 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) skal § 11 tredje ledd første punktum lyde:

Norsk skip med største lengde under 15 meter kan på begjæring av eieren innføres i skipsregisteret, dersom største lengde er minst 10 meter eller skipet er merkepliktig etter lov ..... om retten til å delta i fiske og fangst (*deltakerloven*) eller skal brukes utelukkende eller hovedsakelig i næringsvirksomhet.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres så over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes mot en stemme.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

S a k n r . 2

Referat

1. (57) Lagtingets presidentskap melder at Lagtinget har antatt Odelstingets vedtak til
  1. lov om endringer i lov av 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) (Besl. O. nr. 36 (1998-99))
  2. lov om endring i lov av 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven) (Besl. O. nr. 37 (1998-99))
  3. lov om endringer i lov av 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) (Besl. O. nr. 38 (1998-99))
  4. lov om endringer i lov av 20. juli 1991 nr. 65 om særregler for beskatning av selskaper og selskapsdeltakere (selskapskatteloven) (Besl. O. nr. 39 (1998-99))
    - og at lovvedtakene er sendt Kongen.
2. (58) Statsministerens kontor melder at
  1. lov om endringer i lov av 19. mars 1965 nr. 3 om fritaking for militærtjeneste av overbevisningsgrunner (Besl. O. nr. 30 (1998-99))
  2. lov om endring i lov av 5. februar 1965 nr. 2 om Statens Landbruksbank (Besl. O. nr. 29 (1998-99))
    - er sanksjonert under 18. februar 1999
 Enst.: Nr. 1 og 2 vedlegges protokollen.
3. (59) Forslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Thore Aksel Nistad og Torbjørn Andersen om lov om endringer i lov av 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdselen i utmark og vassdrag. (Tillatelse til bruk av snøscooter i særskilte løyper gjøres generell, og myndighet gitt med hjemmel i denne lov flyttes fra fylkesmannen til den enkelte kommune.) (Dokument nr. 8:29 (1998-99))
  - Enst.: Sendes energi- og miljøkomiteen.
4. (60) Lov om erverv av og drift på mineralressurser (mineralloven) (Ot.prp. nr. 35 (1998-99))
  - Enst.: Sendes næringskomiteen.

Møtet hevet kl. 15.10.